

ПРЕС КЛИПИНГ

20. Октобар 2020.

НАСЛОВИ

Plata niža od 65.000 zadovoljava samo mali procenat mladih u Srbiji(str.3)

Saša Đorđević novi sindikalni lider Fijatovih radnika(str.4)

Unija sindikata prosvetnih radnika Srbije zahteva povećanje plate i uvođenje platnih razreda(str.5)

Кад преко студентске задруге раде и они који нису студенти(str.5)

Od kuće radi tri puta više ljudi u Srbiji nego pre korone, kakve su poteškoće? (str.7)

IT digao glas: Vlast bi da nam uzme i 80 odsto prihoda(str.8)

Alternativni izveštaj o položaju i potrebama mladih za 2020. godinu Krovne organizacije mladih Srbije

Plata niža od 65.000 zadovoljava samo mali procenat mladih u Srbiji

Prosečna plata u aprilu 2020. godine iznosila je 58.932 dinara, a kao jedan od razloga za nezadovoljstvo standardom u Srbiji izdvaja se razlika između onoga što mladi očekuju i onoga što je realnost, navodi se u izveštaju o položaju i potrebama mladih Krovne organizacije mladih Srbije.

Piše: Nina Čolić

Prema zvaničnim podacima Nacionalne službe za zapošljavanje, broj mladih koji su nezaposleni u maju 2020. godine iznosio je 104.702 osobe, što znači da su praktično jednu petinu ukupno nezaposlenih u Republici Srbiji činili mladi uzrasta od 15 do 30 godina.

Polovina mladih je uglavnom zadovoljna svojim poslom, navodi se izveštaju Krovne organizacije mladih Srbije, a zajedno sa onima koji su veoma zadovoljni, oni čine tročetvrtinsku većinu, što predstavlja jedan od ohrabrujućih indikatora kad je reč o položaju mladih na tržištu rada.

Međutim, kada su u pitanju najvažniji faktori kod zaposlenja, na ubedljivom prvom mestu našla se zarada sa 90,3 odsto, a odmah iza nalazi se mogućnost za napredovanje (78,2 odsto), radno vreme (63,4 odsto) i mogućnost za učenje (55,7 odsto), navedeno je u izveštaju.

Budući da plata predstavlja najvažniji faktor, iz Krovne organizacije mladih Srbije istakli su da je bitno videti koliku platu mladi smatraju dovoljnom za pristojan život u Srbiji.

„Vrlo mali broj mladih bi se zadovoljio platom nižom od 65.000 dinara, a većina iznos između 65.000 i 100.000 smatra dovoljnim za pristojan život. Prosečna plata za april 2020. u Srbiji, međutim, iznosila je 58.932 dinara”, napisano je u izveštaju.

Kao jedan od razloga za nezadovoljstvo standardom u Srbiji u tekstu se navodi razlika između onoga što mladi očekuju i onoga što je realnost.

Kada je u pitanju procentualni prikaz očekivanja mladih u pogledu visine plate, najzastupljenije su težnje ka plati u iznosu od 65.000 do 80.000 dinara (34 odsto), a odmah iza nalazi se plata u rasponu od 80.000 do 100.000 dinara (33,4 odsto).

Srednji procenat očekivanja rezervisan je za plate od 100.000 do 150.000 dinara (17 odsto) i za raspon od 50.000 do 65.000 dinara (9,7 odsto). Najmanji procenti beleže se za plate preko 150.000 dinara (4,6 odsto) i u rasponu od 35.000 do 50.000 dinara (1,3 odsto).

Postoji statistički značajna razlika u odgovorima mladih iz različitih regiona, odnosno između regiona Beograda i regiona Zapadne i Centralne Srbije i Južne i Istočne Srbije, navodi se u izveštaju.

U tom pogledu, u Beogradu najveći procenat (35 odsto) mladih se izjasnio da im je za život dovoljna plata od 80.000 do 100.000, što je zabeleženo i u Vojvodini (35,7 odsto).

Mladi iz ostalih delova Srbije kao najpoželjniju izdvojili su platu u visini od 65.000 do 80.000 dinara. U regionu Istočne i Južne Srbije taj procenat iznosi 36,1 odsto, dok je za region Centralne i Zapadne Srbije on nešto viši i iznosi 37,3 odsto, navedeno je u izveštaju Krovne organizacije mladih Srbije.

Saša Đorđević novi sindikalni lider Fijatovih radnika

Gotovo jednomesečno zameršatilejstvo sa izborima za vodeće funkcije u Samostalnom sindikatu u Fijat Krajsleru definitivno je, na današnjoj sednici Skupštine te sindikalne organizacije, okončano verifikacijom izborne pobede Saše Đorđevića.

Piše: Z. Radovanović

Đorđevićev protivkandidat na prošlomesečnim izborima za predsednika Fijatovog Sindikata Nebojša Mandarić danas je postavljen za sekretara sindikalne organizacije, dok je Ivan Ristić imenovan za njenog potpredsedika.

– Sve se završilo u najboljem redu, i sada nas očekuju ozbiljne sindikalne aktivnosti. Već početkom novembra, naime, počinju pregovori sa menadžmentom kompanije o novom kolektivnom ugovoru, pošto stari ističe u decembru. Potrudimo se da da novi kolektivni ugovor, čiji je rok trajanja tri godine, bude usvojen u zakonskom roku, rekao nam je danas Saša Đorđević.

Podsetimo da su na izborima za lidera samostalnih sindikata u kragujevačkom Fijat Krajsleru – najmnogoljudnije i najuticanije sindikalne organizacije u kompaniji – krajem prošlog meseca dvojica kandidata za tu funkciju, Nebojša Mandarić i Saša Đorđević, dobila istovetan broj glasova – po 15.

Prema sindikalnom Statutu, u takvim situacijama pobednik izbora se određuje prema azbučnom redu, odnosno prema prvom slovu prezimena kandidata.

Kako je prema tom redu, “Đ” ispred “M”, to je za novog predsednika Samostalnog sindikata u Fijat Krajsleru izabran Saša Đorđević, što su nadređeni u Sindikatu metalaca Srbije danima, prema informacijama iz sindikalnih redova, pokušavali da ospore.

Zahvaljujući upornosti Đorđevića i stavu članova sindikalne Skupštine, te dela upućene javnosti da pravila, ma kakva ona bila, ipak moraju da se poštuju dok važe, Saša Đorđević je od danas novi predsednik Sindikata u kragujevačkoj fabrici automobila, čiji radnici se sutra, nakon novog proizvodnog zastoja, vraćaju u pogone.

Kraj ovogodišnje proizvodnje?

Proizvodni radnici kragujevačkog Fijat Krajslera, sutra (utorak) se, nakon novog jednonedeljnog proizvodnog zastoja, vraćaju u pogone, u kojima će da budu angažovani do četvrtka, kada se proizvodno – montažne trake ponovo zaustavljaju.

Da li će u četvrtak da bude okončana ovogodišnja proizvodnja sve tri verzije modela “500L”, pouzdano se još uvek ne zna.

Ima, doduše, nezvaničnih najava da bi i u narednom mesecu u Fijat Krajsleru moglo da se radi još šest dana, a da li će tako i biti, ostaje da se vidi.

Unija sindikata prosvetnih radnika Srbije zahteva povećanje plate i uvođenje platnih razreda

Unija sindikata prosvetnih radnika Srbije uputila je otvoreno pismo ministru finansija Siniši Malom u kome zahteva hitno izjednačavanje koeficijenata za zaposlene u obrazovanju prema stepenu stručne spreme, kao i njihovo povećanje do uvođenja platnih razreda.

Piše: Beta

„Ministar prosvete Mladen Šarčević je sa velikom lakoćom nametnuo dodatno značajno radno opterećenje svim zaposlenima u ustanovama obrazovanja, da ni Vama ne treba biti teško da donesete odluku o uvećanju koeficijenata“, navodi se u saopštenju Unije koje je potpisao rukovodilac resora za finansije Vladimir Adžić.

Unija je ocenila da je zaposlenima u prosveti plata ispod minimalca.

„Da je minimalna zarada u Srbiji često nedostižna, svedoče zarade zaposlenih u ustanovama obrazovanja. Demagoški principi kojima se nadležni rukovode u obraćanju javnosti su više nego očigledni“, navodi se u saopštenju.

Dodaje se da se poslednjih dana od predstavnika vlasti u medijima može čuti da će minimalna zarada zaposlenih sa 30.022 dinara biti uvećana na 32.126 dinara, ali da se ne govori o načinu na koji se plate obračunavaju.

„Minimalna cena rada, bez poreza i doprinosa, za tekuću 2020. godine iznosi 172,54 dinara neto, po radnom satu, pa shodno tome ta neto minimalna zarada za isplatu je za mesec sa 160 radnih sati 27.606,40 dinara, sa 168 radnih sati 28.986,72 dinara, sa 176 radnih sati 30.367,04 dinara i sa 184 radna sata 31.747,36 dinara“, navodi se u saopštenju.

Unije je ukazala da su plate zaposlenih u ustanovama obrazovanja angažovanih na poslovima higijene i održavanja školske zgrade i pomoćnih objekata škola, administrativnim i knjigovodstvenim radnicima često ispod minimalne zarade u Srbiji.

ПОЛИТИКА ONLINE

Кад преко студентске задруге раде и они који нису студенти

Годинама су ангажовани на привременим и повременим пословима. Нису довољно плаћени, а често и изгарају на послу. Могу да буду замењени у сваком тренутку

Имају више од 30 година, а и даље раде преко студентских задруга. Годинама су радно ангажовани на привременим и повременим пословима. Нису довољно плаћени, а често и

изгарају на послу. Могу да буду замењени у сваком тренутку. То су укратко проблеми са којима се суочавају многи радници ангажовани преко студентских и омладинских задруга. Како би се поправио њихов положај, а та област унапредила, УГС „Независност” и Фонд за отворено друштво недавно су спровели истраживање о положају радника у омладинским и студентским задругама. Уз то, и правни стручњаци су сабрали низ препорука за сузбијање злоупотреба у области омладинско-студентског задругарства како би се избегла радна експлоатација омладинаца, која је и у Србији све присутнија.

– У разговорима са људима који су на такав начин ангажовани показало се да су старији од 30 година, а правило је да би преко омладинских задруга требало да се запошљавају незапослени до 30 година старости, а студентских искључиво студенти до 26 година. То се у пракси не поштује. Кад је реч о континуитету њиховог радног ангажовања, има људи који на тај начин раде десетак и више година. То је само потврда да привремени и повремени карактер оваквих послова, као основни разлог постојања омладинских и студентских задруга, практично и није испуњен. Заправо се на тај начин крши закон и логика функционисања задруга – објашњава Зоран Ристић, економски саветник из УГС „Независност”. Он подсећа да прописи који регулишу област радног ангажовања преко омладинских и студентских задруга нису измењени када је требало. Синдикат „Независност” се залагао за идеју да се проблем разреши у пакету са питањем агенцијског запошљавања радника, што држава није прихватила.

– Закон о агенцијском запошљавању поправио је положај радника који су изнајмљивани преко агенција, јер су добили права из радног односа као и запослени код послодавца, али нису истовремено промењени прописи о запошљавању преко студентских и омладинских задруга. Први ефекти Закона о агенцијском запошљавању постигнути су јер су фирме примиле велики број тих радника у радни однос, али се због мањих трошкова сада прибегава изнајмљивању радника преко студентских и омладинских задруга – истиче Ристић.

Према таквим радницима послодавци имају мање обавезе и пореске трошкове, а могу и раднике који им не одговарају у сваком тренутку да замене. С друге стране, додаје он, радници страхују од губитка посла, па су зато максимално радно ангажовани, чак и преко нормалних оквира.

– Врло брзо долази до њиховог исцрпљивања, а да би себи обезбедили егзистенцију, принуђени су да наставе да раде на таквим пословима. Тиме се крши не само Закон о раду већ и закон који регулише рад задруга. Он није обухваћен изменама, а требало би – подсећа Ристић.

Да би се избегла радна експлоатација, потребно је унапредити законски оквир. Међу најважнијим препорукама за спречавање експлоатације, чији је аутор проф. Марио Рељановић, сарадник на Институту за упоредно право, нашле су се и оне које се односе на сузбијање злоупотреба у области омладинско-студентског задругарства. Проф. Рељановић сматра да би најпре требало забранити да се омладинске и студентске задруге региструју као агенције за запошљавање, али и изменити Закон о задругама да би се заштитили задругари.

– Требало би изричито забранити учешће студентско-омладинских задруга на тендерима, будући да оне по природи не могу ангажовати раднике на пословима трајног карактера, а имајући у виду и чињеницу да пореске олакшице које су дате задругама аутоматски обезбеђују задругама повољнији положај у односу на друге потенцијалне понуђаче. Предлог је и да се задругама забрани слање задругара на рад у иностранство. Иако је ово тренутно забрањено

самом природом уговора о привременим и повременим пословима, у студентско-омладинским задругама постоји супротна и правно неутемељена пракса – подсећа Рељановић.

Od kuće radi tri puta više ljudi u Srbiji nego pre korone, kakve su poteškoće?

AUTOR:

Tanja Veselinović

Rad od kuće trenutno nije zakonski regulisan, a broj građana u Srbiji koji su napustili kancelarije gotovo je tri puta veći nego pre izbijanja epidemije. Koje su poteškoće koje nosi rad od kuće, kakve izmene zakona o radu su potrebne - time se bavio Institut za društvene nauke, a istraživač tog instituta Nada Novaković govorila je za Infobiz.

U Srbiji je prema poslednjim podacima 2019. godine oko 134.000 radnika radilo od kuće. Taj broj se u 2020. godini, odnosno u aprilu, u prvoj fazi trajanja virusa, popeo na više od 400.000, odnosno oko 15 odsto zaposlenog stanovništva.

"Krši se pravo na dostojanstven rad, pravo na privatnost, pravo na lečenje, pravo na kretanje, pravo na porodičnu atmosferu koja je u ovim uslovima često nadzirana, a istovremeno je radno vreme totalno nedefinisano i to dovodi na neki način do eksploatacije radnika", rekla je za Infobiz Nada Novaković iz Instituta za društvene nauke, nabrajajući koja prava se krše radom od kuće.

Navela je da se krše i odredbe Zakona o radu prema kojima radnik ima prava da sa poslodavcem dogovori uslove o radu, da ima pravo na dnevni odmor i slično.

"Zakon o radu treba dopuniti obavezama poslodavaca da tačno definiše radno vreme u tim uslovima, norme, način nadzora, da plati povećan rizik od povreda, odnosno da omogući da se radnik ne eksploatiše na bilo koji način tokom radnog vremena. U Švajcarskoj se recimo poslodavac obavezao da radnicima plati 20 odsto stanarine, u Francuskoj je zabranjeno da se obraća poslodavac radniku u nekom delu dana. U svakom slučaju potrebno je revidirati Zakon o radu, zatim država treba da se pobrine za najsiromašnije i za socijalne kategorije, kao recimo samohrane majke, radnici sa niskim prihodima, a takođe i da ojača mnogobrojne institucije među kojima je i inspekcija rada", zaključila je Novaković.

IT digao glas: Vlast bi da nam uzme i 80 odsto prihoda

Autor: Dragana Pandurević Jovović

Nakon najave da će se krenuti sa naplatom poreza vezano za doznake iz inostranstva, koja prvenstveno pogađaju predstavnike IT sektora, ali i druga lica koja imaju status tzv. frilensera, došlo je do organizovanja inicijative "Ne uništavajte IT".

Udruženje za zaštitu ustavnosti i zakonitosti i Tim "Kreni-Promeni" zajedno sa predstavnicima IT sektora pokrenuli su online peticiju, a najavljena je izrada uporedne analize, ali i formiranje tima za pregovore.

U svom saopštenju javnosti oni kažu:

“Reč je pre svega o grani koja je najperspektivnija i jedina beleži rast čak i u periodu pandemije. U pitanju je neviđena šansa za oporavak srpske ekonomije. Istovremeno, očigledno je da ne postoji sluh države i da se primenjuju zastareli propisi. U određenim slučajevima imaćemo situaciju da će pojedina lica morati da plate i do 80% nekog prihoda, što ljude gura ili da rade na crno ili da beže iz Srbije ili da osnivaju firme u IT poreskim rajevima. Mnoge države se trude da ovu oblast podstaknu olakšicama i subvencijama. U Srbiji se odnos svodi na čerupanje, podmetanje nogu i teranje IT poslova, dok se subvencije i novac građana Srbije prosleđuju kompanijama koje zapošljavaju jeftinu radnu snagu. Narodu se u eri interneta nudi svetla budućnost motanja kablova”, poručuju oni.

Na kraju zaključuju da je IT sektor šansa da “nezavisni i slobodni ljudi stvore dodatnu vrednost koja će pomoći ekonomskom oporavku zemlje, ali i stvoriti državu građana koji nisu teret, već motor jednog društva”.